

Ramazan Serisi: İslam Tarihinin Aydınlatıcı Anları

Altıncı Bölüm

Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem Kabileleri Ziyaret Ettiğinde: Siret Dersleri ile Gerçekliğin Bilinci Arasında Nusret Talep Etmek ve Devleti Kurmak

Peygamberimizin siretinde geçen nusret talebi, sadece davanın geçici olarak harekete geçirilmesi değildir, aksine daveti koruyacak ve onu güçlendirecek bir varlık hakkında düzenli bir arama yapmak yoluyla zayıflık merhalesinden iktidar-egemenlik merhalesine geçmek için bilinçli bir çalışmadır. Ebu Talib ve Hatice Radiyallahu Anha'nın vefatından sonra, Kureyşlilerin eziyeti şiddetlenmiş ve Mekk'de davet daralmıştı; bu yüzden artık sadece tebliğ etmek yeterli değildi; zira İslam'ı insanların gerçekliğinde ikame etmek için onu koruyacak bir güce ve ona yardım edecek bir otoriteye ihtiyaç vardı.

Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem, Sakif (kabilesinden) nusret (yardım) aramak için Taif'e gitmişti; onlardan para veya makam talep etmemiş, aksine Rabbinin risaletini tebliğ etmek için kendilerini, kadınlarını ve çocuklarını korudukları şeylerden onu da korumalarını talep etmiştir. Ancak onlar sert bir şekilde karşılık verdiler ve sefihlerini (ayak takımlarını) O'nun başına musallat ettiler. Sallallahu Aleyhi ve Sellem Mekke'ye geri döndü ancak fikir durmadı; aksine hac mevsiminde Arap kabilelerine kendini arz etmeye, evlerini ve çadırlarını ziyaret etmeye, onları İslam'a davet etmeye ve onlardan nusret ve güç talep etmeye başlamıştır.

Siret kitapları, Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in yirmiden fazla kabileye kendini arz ettiği rivayet edilmektedir ki bunlardan bazıları şunlardır: Beni Amir Bin Sa'sa, Beni Şeyban, Beni Bekir İbn Vail, Kinde Beni Hanife, Beni Mürre, Beni Abs ve diğerleri. Arz etme, soyut ruhani bir davet değildi, aksine parametreleri net bir arzı ki o da: Sadece Allah'a iman etmek, putlara iman etmeyi terk etmek ve risaleti tebliğ etmek ve İslam'ı tatbik etmek için Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e koruma sağlamak.

En meşhur durumlardan biri Beni Amir bin Sa'sa ile ilgiliydi. Zira Sallallahu Aleyhi ve Sellem onların arasına oturdu, onları Allah Azze ve Celle'ye davet etti ve onlardan nusret talep etti. Onların arasından kendisine Beyhara İbn Firas denilen bir adam, Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle net bir soru sordu: “Şayet senin emrin üzere sana biat etsek, sonra Allah seni, sana karşı çıkanlara karşı üstün kılsa, senden sonra emir bizim olacak mı?” Soru Sallallahu Aleyhi ve Sellem'den sonra otoriteyle ilgiliydi ve bu yolun sonuçları büyük olduğu için haksız bir soru da değildi. Peygamberimizden de net bir cevap gelmiştir: **“الْأَمْرُ إِلَى اللَّهِ يُصْنَعُ حَيْثُ يَشَاءُ”** **Bu mesele Allah'a aittir. Onu dilediği yere verir.”** Nusretin yönetime varis olmak için bir yol olmadığını anladıklarında, onu reddettiler. Zira onlar, siyasi bir anlaşma isterlerken Sallallahu Aleyhi ve Sellem ise herhangi bir gizli amaç gütmekten sadece din için nusret talep ediyordu.

Diğer bir durum ise Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in kendisini Beni Şeyban bin Salebe kabilesine arz etmesi olmuştur ki onların arasında Müsenna bin Harise ve Hâni bin Kubaysa da vardı. Sözleri onların hoşuna gitti ve onların güç ve kuvvet ehli olduklarını, ancak Kisra ile yaptıkları antlaşmaya bağlı kaldıklarını ve onu bozmak istemediklerini söylediler ve Perslerle çatışmaya girmeden Arap beldesinden gelebilecek şeylere karşı yardım etmeyi önerdiler. Sallallahu Aleyhi ve Sellem onlara bu dinin kısmılığı kabul etmediğini, talep edilen nusretin kısmi değil kapsamlı olduğunu ve kendisine nusret

verenin tüm çatışmanın sonuçlarına katlanması gerektiğini açıklamıştır. Bunun üzerine kibarca özür dilediler ve nusret gerçekleşmedi.

Aynı şekilde Beni Hanife de reddetme konusunda sert bir tavır sergilemiştir; hatta bazı siret yazarları onları, Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e karşı en sert tepki gösteren kabilelerden biri olarak nitelendirmişlerdir. Buna rağmen projenin özünden ödün vermeden ve umutsuzluğa kapılmadan her yıl dolaşmaya ve kendisini arz etmeye devam etmiştir.

Sonra Akabe gelmiştir. Nitekim Hazrec'den bir grup Sallallahu Aleyhi ve Sellem ile bir araya gelerek O'nu dinleyip iman ettiler, sonra onlar ertesi yıl yanlarında başkalarıyla birlikte geri döndüler ve böylece İkinci Akabe biati gerçekleşti; zira Ensar, işitmek ve itaat etmek üzere ve kendilerini ve çocuklarını korudukları gibi onu da koruyacaklarına dair Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e biat etti. Burada Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in yıllardır aradığı nusret gerçekleşmiştir. Zira onlar, Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e Kendisinden sonra gelecek haleflik hakkında soru sormadılar ve nusret için coğrafi bir sınır şart koşmadılar, aksine davayı kamil bir şekilde korumak ve Araplar ve Acemlerle olan çatışmanın sonuçlarını katlanmak için Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e biat ettiler.

Burada, bir dizi derin siyasi dersler ortaya çıkmaktadır: Birincisi; toplumda dinin ikame edilmesi için onu koruyacak bir güce ihtiyaç vardır ve otorite olmadan sadece fikri olarak ikna etmek yeterli değildir. İkincisi; nusret çıkarlar ittifakı değildir, aksine kapsamlı ideolojik bir bağlılıktır. Üçüncüsü; devletin kurulması için çalışmak, açık merhalelerden geçmiştir ki bunlar; fikri davet, ardından toplumla kaynaşma ve buna eş zamanlı olarak Medine'de fiili bir varlığın kurulmasına kadar güç ve kuvvet ehlerinden nusret talep etmek.

Bunu gerçeklikle ilişkilendirdiğimizde birçok ıslah hareketleri veya projesinin, fikirlerini koruyacak bir varlık için çalışmadan vaaz vermekle yetinmeleri ya da projelerinin özünü boşaltan anlaşmalara girmeleri nedeniyle tökezlediklerini görmekteyiz. Bazı güçler dinle, kamil bir şekilde uygulanacak bir metot olarak değil de, yönetime ulaşmak için bir araç olarak muamele etmektedir; dolayısıyla nusret noktasında samimiyetini kanıtlamadan önce Beni Amir'in sorduğu gibi otoritedeki payını sormaktadır.

Sirette geçen nusret talebi, duygusal bir dürtüden ziyade, vahiyle düzenlenen bilinçli siyasi bir görev ve eylemdir; işte bu eylem, projenin özünden taviz vermeden, ideoloji üzerinde kararlılık ile araçlardaki esnekliğin arasını dengelemektedir. Nitekim Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem yıllarca kabileler arasında dolaştı ve ardı ardına reddedilmeyle karşılaştı ancak davetinin içeriğini sulandırmadı ve İslam'ın bütünlüğünü bozacak şartlı nusreti de kabul etmedi.

Bu merhaleyi anlamak, değişim meselesine yönelik bakışımızı yeniden şekillendirecektir: Zira davetin koruyucu bir kuluçkaya, projenin onu destekleyecek bir güce ihtiyacı vardır ve nusret, bir slogan değil, aksine onu sunan kişinin külfetine katlandığı bir taahhüttür. Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in Arapların evlerini dolaşmasını düşünen bir kimse, devletin kurulmasının bir anda ortaya çıkmadığını, aksine şöyle denilen diyen doğru ortam hazırlanıncaya kadar uzun bir sabır, net bir vizyon ve ideoloji üzerinde kararlılık gibi bir bedeli olduğunu anlayacaktır: Size ne üzerine biat edeceğiz? Bedeli öğrenince şöyle dedi: Kârlı bir alışveriş; ne (satıştan) vazgeçeriz ne de vazgeçilmesini kabul ederiz.”